



การศึกษาประสิทธิภาพการเฝ้าระวัง และการปฏิบัติของพยาบาล
ในบทบาทด้านการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล
โรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์ อุบลราชธานี



พัชนี ทองประเสริฐ

อธิบั่น ทนถาวร

จาก

ผู้อำนวยการศูนย์ ม.มหิดล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวิทยาการระบาด

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ.2541

ISBN 974-661-834-2

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

Q๓
พธ๖ก
๒๕๔๑

4036629 SIEP/M : สาขาวิชา : วิทยาการระบาด ; วท.ม. (วิทยาการระบาด)

คำสำคัญ : โรคติดเชื้อในโรงพยาบาล / การเฝ้าระวัง / การป้องกันและควบคุม / การปฏิบัติของ
 พยาบาล

พจนี ทองประเสริฐ : การศึกษาประสิทธิภาพการเฝ้าระวัง และการปฏิบัติของพยาบาล ในบทบาท
 ด้านการป้องกัน และควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล โรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์ อุบลราชธานี
 (THE EFFICACY OF SURVEILLANCE AND ROLE OF NURSE IN PREVENTION AND
 CONTROL OF NOSOCOMIAL INFECTION IN SAPPASITTHIPRASONG REGIONAL HOSPITAL
 UBONRATCHATHANI). คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : สมศักดิ์ วัฒนศิริ พ.บ.,F.E.T.P. อนุวัตร
 ลีมสุวรรณ พ.บ., Dr.PH., F.A.C.P., ฉวีวรรณ บุญสุยา พ.บ.ม (สถิติประยุกต์, เกียรตินิยมดีมาก), M.S.P.H.
 (Bios.), วีรพล เจนวิทยา พ.บ., F.I.C.S. 142 หน้า. ISBN 974-661-834-2.

การศึกษาเชิงพรรณนาภาคตัดขวาง เกี่ยวกับ ประสิทธิภาพการเฝ้าระวัง และการปฏิบัติของพยาบาล
 ด้านการป้องกัน และควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์ อุบลราชธานี ระหว่างเดือน
 พฤษภาคม-กรกฎาคม พ.ศ.2541 กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้ป่วยที่นอนพักรักษาในโรงพยาบาล 671 คน และ
 พยาบาลวิชาชีพ 243 คน ด้วยวิธี สุ่มแบบ สุ่มอย่างง่าย แบบสอบถาม สัมภาษณ์

ผลการศึกษา พบ อัตราความชุกของโรคติดเชื้อในโรงพยาบาล ร้อยละ 20.9 ประสิทธิภาพการ
 เฝ้าระวังจากข้อมูลการรายงาน มีความครบถ้วน ร้อยละ 65.7 ความถูกต้อง ร้อยละ 62.9 รายงานทันเวลา
 ร้อยละ 66.3 ตำแหน่งที่ติดเชื้อ 3 อันดับแรก คือ ทางเดินหายใจส่วนล่าง (36.4%) แผลผ่าตัด(14.3%)
 ทางเดินปัสสาวะ (13.6%) เชื้อก่อโรคที่สำคัญ คือ *P.aeruginosa* (21.3%) *Acinetobactor spp.*(17.7%)
Klebseilla spp.(15.6%) ผู้ติดเชื้อในโรงพยาบาล ร้อยละ 99 ได้รับยาต้านจุลชีพ 1 ชนิด จนถึง 9 ชนิด ค่าใช้
 จ่ายยาต้านจุลชีพเฉลี่ย 8,640 บาท ต่อราย นอนในโรงพยาบาล เฉลี่ย 35 วันต่อราย จำหน่ายโดยอาการ
 ทุเลา ร้อยละ 71.9 เสียชีวิต ร้อยละ 10.4

การปฏิบัติของพยาบาล โดยรวมพบว่า อยู่ในระดับดี พยาบาลที่ได้รับการอบรม มีการปฏิบัติโดย
 เฉลี่ย สูงกว่า พยาบาลที่ไม่ได้รับการอบรม ($p < .001$) พยาบาลที่รายงานการติดเชื้อทุกครั้ง พบการติดเชื้อ
 มีการปฏิบัติโดยเฉลี่ย สูงกว่า ทั้งพยาบาลที่รายงานการติดเชื้อเป็นบางครั้ง และ พยาบาลที่ไม่เคยรายงานการ
 ติดเชื้อ ($p < .001$) ตำแหน่งของพยาบาลมีความสัมพันธ์ กับการรายงานการติดเชื้อ ($p < .001$) การรายงาน
 การติดเชื้อ จะสัมพันธ์กับการบันทึกการติดเชื้อ ($p < .001$) ปัญหา คือ พยาบาลประจำการยังขาดความรู้
 ความเข้าใจ ขาดประสบการณ์ โดยเฉพาะการเฝ้าระวัง การบันทึก การรายงาน อุปกรณ์ไม่เพียงพอ
 สถานที่ไม่เอื้ออำนวย ไม่มีห้องแยก ขาดข่าวสาร การจัดอบรมมีน้อย

ผู้บริหารในโรงพยาบาล ควรให้ความสำคัญ ในการปฏิบัติเพื่อป้องกัน และควบคุมการติดเชื้อในโรง
 พยาบาล โดยเน้นการพัฒนาความสามารถของบุคลากรระดับปฏิบัติการ ฝึกหัดให้เกิดประสบการณ์ และ
 การจูงใจให้เกิดความพยายาม ความยืดหยุ่น บรรยากาศที่ไม่ส่งเสริมให้เกิดความเครียด และ จัดระบบการ
 สนับสนุน เกี่ยวกับอุปกรณ์ให้เพียงพอใช้

4036629 SIEP/M : MAJOR : EPIDEMIOLOGY ; M. Sc. (EPIDEMIOLOGY)

KEY WORD : NOSOCOMIAL INFECTION / SURVEILLANCE / PREVENTION AND CONTROL /
NURSES' PERFORMANCE

PATCHANEE THONGPRASERT : THE EFFICACY OF SURVEILLANCE AND ROLE OF NURSES IN PREVENTION AND CONTROL OF NOSOCOMIAL INFECTION IN SAPPASITTHIPRASONG REGIONAL HOSPITAL UBONRATCHATHANI. THESIS ADVISORS : SOMSAK WATTANASRI M.D., F.E.T.P., ANUWAT LIMSUWAN, Dr. PH., F.A.C.P., CHAWEEWON BOONSHUYAR, M.S. (APPLIED STAT., 1st HONS.), M.S.P.H. (Bios.), DHIRAPOL CHENVIDHYA, M.D., F.I.C.S. 142 P. ISBN 974-661-834-2.

The cross-sectional descriptive study was done to estimate the efficacy of surveillance and nurses' performance in prevention and control of nosocomial infection (NI). The study was conducted from May to July 1998, in Sappasitthiprasong hospital Ubonratchathani. Data was obtained from 671 patients and 243 registered nurses by period prevalence survey, questionnaires and interview.

The result showed the prevalence rate of NI was 20.9 percent. Concerning efficacy of surveillance, completeness of reporting was 65.7 percent, accuracy was 62.9 percent and timeliness was 66.3 percent. The common sites of infection were LRI (36.4%), SWI (14.3%) and UTI (13.6%). *P.aeruginosa* (21.3%), *Acinetobacter* (17.7%) and *Klebseilla* (15.6%) were the main causative pathogens. Ninety-nine percent of NI cases were given 1-9 antimicrobials at a cost of 8,640 bahts each and the average duration of hospitalization for NI patients was 35 days. Seventy-two percent of patients were discharged due to improved condition and 10.4 percent passed away.

Nurses' performance in prevention and control of NI was at good level, as rated by nurses' self evaluation. Performance scores were statistically significant different ($p < .001$) depending on other factors; nurses who had attended training / seminars had higher practice level than those without and nurses who always reported NI had higher practice level than those that sometimes or never reported. There is a relationship between position and reporting of NI ($p < .001$) and reporting of NI is associated with recording of NI ($p < .001$). The problems in practice are lack of knowledge and experience, recording and reporting of NI surveillance, the small amount of participation in meetings / training courses / seminars and the lack of communication.

Administrators need to be aware of problems in order to improve quality of care and effective NI control. Staff nurses should be provided with opportunities for training in order to develop their knowledge and job competencies. There should also be a sufficient supply of medical equipment and materials. Equally important, administrators should promote nurses efforts and engage in motivational participation to allow flexibility, reduce tension and encourage happiness at work.